

A N M O D N I N G
o m
D I R E K T E A N K E
til
H Ø Y E S T E R E T T
og
M E L D I N G O M B Y T T E
av
G R U P P E R E P R E S E N T A N T

Oslo, 18. august 2017
Ref: M7910112/2/136785-
001/BB

Sak nr.: 16-199370TVI-OTIR/01

Ankende parter: Deltakerne i gruppesøksmålet

Uttredende grupperepresentant: Huseiernes Landsforbund
Fred Olsens gate 5
0152 Oslo

Inntredende grupperepresentant: John Sverre Svendsen
Harald Løvenskiolds vei 36
0760 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Bettina Banoun
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Postboks 1400 Vika
0115 Oslo

Ankemotpart: Oslo kommune, ved ordføreren
Rådhusplassen 1
0037 Oslo

Prosessfullmektig: Kommuneadvokaten i Oslo
v/advokat Trine Riiber
Rådhuset
0037 Oslo

1. INNLEDNING OG MELDING AV BYTTE AV GRUPPEREPRESENTANT

Anken i dette gruppesøksmålet gjelder gyldigheten av Oslo kommunes fastsettelse og innkreving av en eiendomsskatt som kun rammer et lite mindretall av kommunens boenheter.

Den 9. desember 2016 ble det tatt ut gruppesøksmål mot Oslo kommune, med påstand om å få kjent eiendomsskatten for 2016 i Oslo ugyldig. Søksmålet ble anlagt som et gruppesøksmål, med Huseiernes Landsforbund som grupperepresentant. Da fristen for å melde seg på gruppesøksmålet utløp den 20. april 2017, var det om lag 3500 gruppemedlemmer med i søksmålet. Av disse var om lag 600 også representert i undergruppen, som gjaldt spørsmålet om avkortning av bunnfradrag, jf. punkt 3.5 i anken.

Grunnlag for kravet er i korte trekk at det med virkning fra 2016 ble innført eiendomsskatt på boenheter med en takstverdi på over fire millioner kroner. Et bunnfradrag på fire millioner medførte fritak for eiendomsskatt for 8 av 10 av boenhetene i Oslo kommune.

Den 6. juni 2017 avsa Oslo tingrett dom med slik slutning:

- 1. Gruppesøksmålet avvises for de av saksøkerne som ikke har påklaget skattevedtaket.*
- 2. Oslo kommune frifinnes.*
- 3. Huseiernes Landsforbund plikter å betale Oslo kommunes saksomkostninger med 471 263 – firehundreogsyttientusentohundreogsekstire – kroner. Beløpet forfaller til betaling to – 2 – uker fra dommens forkynning.*

Tingrettens rettsanvendelse påankes. Etter ankende parters oppfatning har Oslo kommune satt bunnfradraget så høyt at det mister karakter av bunnfradrag, og i stedet blir en fritaksbestemmelse, som bryter med eignedomsskattelovas fundament, lovoppbygning og eksplisitte utskrivnings-, fritaks- og unntaksbestemmelser. I realiteten har Oslo kommune innført et utskrivnings-/fritaksalternativ som det ikke finnes hjemmel for i eignedomsskattelova. Dette behandles under punktene 2, 3.1-3.3.

Videre anføres det at eiendomsskatten i Oslo er utskrevet for sent (punkt 3.4), samt at det ikke er adgang til å avkorte bunnfradrag (punkt 3.5). Prosessuelt anføres det at saken ikke kan avvises for de av gruppedeltakerne som ikke har benyttet klageadgangen (punkt 3.6). I punkt 4 gjøres det rede for vår anmodning om direkte anke til Høyesterett.

Huseiernes Landsforbund vil tre ut som grupperepresentant, og John Sverre Svendsen melder seg som ny grupperepresentant.

2. KORT OM FAKTUM

2.1 Innledning og bakgrunn

Saksforholdet i tingrettens dom s. 2-4 kan legges til grunn. Det er likevel grunn til å gi en redegjørelse for sakens faktiske forhold.

Forslaget til eiendomsskatt ble fremsatt i forbindelse med valgkampen til kommunevalget i 2015. Det ble regnet på effekten av ulike bunnfradrag (U:47):

ANSLAG PÅ SAMLET INNTEKT FRA EIENDOMSSKATT, I MILL. KR Modell	Antall boliger omfattet	Samlet skattegrunnlag	2 ‰	3 ‰	4 ‰	5 ‰	6 ‰	7 ‰
Uten bunnfradrag	252 446	769 218	1 538	2 307	3 076	3 864	4 615	5 384
Bunnfradrag 1 mill	249 656	766 781	1 533	2 300	3 067	3 833	4 600	5 367
Bunnfradrag 2 mill	184 631	288 950	577	866	1 155	1 444	1 733	2 022
Bunnfradrag 2,5 mill	125 034	214 119	428	642	856	1 070	1 284	1 498
Bunnfradrag 3 mill	97 053	161 023	322	483	644	805	966	1 127
Bunnfradrag 4 mill	50 575	93 154	186	279	373	465	559	625
Bunnfradrag 6 mill	18 039	29 977	59	89	119	149	179	209
Bunnfradrag 8 mill	5 414	8 757	17	26	35	43	52	61
Bunnfradrag 10 mill	1 427	2 832	5	8	11	14	17	20

Formålet var å utforme en eiendomsskatt som kun rammet noen få. Beregningen viser hvor mange boliger som ville bli ilagt eiendomsskatt basert på ulike størrelser på bunnfradraget; med et bunnfradrag på fire millioner ville kun 50 575 av 252 446 boenheter bli eiendomsskattepliktige (20%). Dette er omtalt av tingretten på s. 22:

"Det var gjort vurderinger av Ap som viste at med et bunnfradrag på kr 4 mill., ville kun ca. 20% av eiendommene faktisk bli skattlagt."

I valgkampen viste forslagsstillerne gjentatte ganger til at om lag 8 av 10 ville bli skjermet fra eiendomsskatten (U:93):

- "Kun 22 prosent av boligene blir omfattet. Altså vil de aller fleste ikke betale denne skatten", sa Johansen til VG i august 2015.
- "Ca. to av ti skal betale eiendomsskatt med vårt forslag", sa han til TV 2 samme måned.

På forhånd var det også kartlagt hvilke konsekvenser eiendomsskatten hadde på geografisk "områdenivå". Ved å velge fire millioner i bunnfradrag, ville eksempelboligene i de østlige bydelene unntas beskatning, mens eksempelboligene i de vestlige bydelene ville beskattes, se (U:50) og (U:91).

De rødgrønne har tradisjonelt hatt flertall i de østlige bydelene, mens de borgerlige partiene har hatt flertall i de vestlige bydelene. I valgkampen ble det til boligene i de østlige bydelene opplyst om at de ikke i særlig grad ble rammet av eiendomsskatten. At utformingen av skatten medførte at egne velgergrupper ble vernet er omtalt av tingrettens på s. 22:

"Det må også kunne legges til grunn et overveiende flertall av de eiendommene som ikke blir beskattet på grunn av bunnfradraget, ligger i bydeler hvor Ap tradisjonelt har en høy andel av stemmene, og hvor de politiske partiene som var motstandere av innføring av eiendomsskatt, har en lavere andel av stemmene. Retten finner også å kunne legge til grunn at Ap også innrettet sin valgkamp etter denne demografiske fordelingen, slik at partiet særlig fremførte sitt budskap i de områdene hvor forholdsvis færrest ville bli rammet av skatten. Saksøkerne har uttrykt det slik at Ap har villet verne egne velgergrupper. Dette er neppe en karakteristikk som er helt upassende."

Eiendomsskattemodellen utløste en større offentlig debatt om hvorvidt den var lovlig. Til tross for at om lag 365 av landets 428 kommuner hadde eiendomsskatt i 2016, er det kun i underkant av 100 av disse som har bunnfradrag, og av disse er det kun én kommune i tillegg til Oslo som har et bunnfradrag på over én million kroner. I 2016

hadde 77 % av kommunene et bunnfradrag på under kr 300 000, og det gjennomsnittlige bunnfradraget var på kr 309 219.

2.2 Innføring og utskrivning av eiendomsskatt

De rødgrønne vant kommunevalget den 14. september 2015. I en samarbeidsavtale mellom de rødgrønne partiene, datert 20. oktober 2015, var det enighet om at det skulle innføres eiendomsskatt fra 2016 med bunnfradrag på fire millioner. Det ble ikke innhentet noen ekstern juridisk vurdering av om hvorvidt dette var lovlig, til tross for press fra flere hold.

Den 16. desember 2016 vedtok Oslo kommune forskrift nr. 1654 om eiendomsskatt i Oslo kommune. Eiendomsskatt skulle skrives ut på "*alle faste eiendommer i Oslo kommune, unntatt verker og bruk og annen næringseiendom ...*", jf. forskriften § 1. Eiendomsskattegrunnlaget skulle fastsettes på grunnlag av skattemessige formuesverdier, hvor slike foreligger, jf. forskriften § 3, og med fire millioner i bunnfradrag, jf. forskriften § 4.

Skatteetaten hadde ikke formuesverdier for alle eiendommer, og Oslo kommune måtte derfor takserer om lag 22 000 boliger. Per 9. mars 2016 var dette arbeidet ennå ikke påbegynt.

Den 30. juni 2016 ble eiendomsskattesedlene utskrevet for de enkelte eiendommene i Oslo kommune.

Til tross for at det i forskriften § 4 var oppgitt at eiendommer som var registret med flere boenheter automatisk skulle få et bunnfradrag per boenhet, ble dette ikke gitt, og eiendommer med flere boenheter fikk i en rekke tilfeller bare ett bunnfradrag eller avkortede bunnfradrag.

2.3 Konsekvenser av eiendomsskatten i Oslo

I samsvar med beregninger gjort forut for kommunevalget, ble om lag 8 av 10 unntatt eiendomsskatt. De bydelene hvor de rødgrønne *ikke* fikk flertall i kommunevalget, betalte drøye 80 % av all eiendomsskatt i 2016

Vestlige bydeler	Stemmer, prosent Ap,SV,MDG / H,Frp	Prosentandel av eiendomsskatten	Tilleggskommentar
Frogner	29,8 / 54,6	19,2	
Nordre Aker	39,3 / 41,6*	14,6	*Med Venstre: 52%
Nordstrand	32,5 / 52,4	12,1	
Ullern	25,7 / 59,7	11,5	
Vestre Aker	25,0 / 61,2	23,0	
Total		80,4	

Østlige bydeler	Stemmer, prosent Ap,SV,MDG /H,Frp	Prosentandel av eiendomsskatten	Tilleggskommentar
Alna	60,2 / 27,2	0,5	
Bjerke	53,0 / 31,3	1,6	
Gamle Oslo	57,5 / 19,7	2,0	
Grorud	61,4 / 25,0	0,3	

Grünerløkka	55,1 / 22,2	3,0	
Sagene	53,0 / 24,3	1,6	
St. Hanshaugen	44,8* / 32,1	3,4	*Med Rødt: 52,4%
Stovner	57,3 / 32,5	0,4	
Søndre Nordstrand	58,1 / 27,2	0,6	
Østensjø	51,3 / 34,4	2,3	
Total		15,7	

Det bemerkes at årsaken til at summen av eiendomsskatt utgjør 96,1 % og ikke 100 %, er at Marka og Sentrum ikke er egne valgdistrikt (totalt 0,9 % av eiendomsskatten). I tillegg kommer 3 % av eiendomsskatteinntekten fra Ukjent bydel, dvs. eiendommer som ikke er registrert til en bydel i matrikkelen, typisk tomter.

En annen konsekvens av bunnfradraget, var at investorer i små utleieenheter (sekundærbolig), som har hatt den største verdiøkning, i hovedsak ble unntatt fra beskatning.

3. ANKEGRUNNENE

3.1 Innledning

Det er en viktig forskjell mellom Stortingets og kommunens adgang til å beskatte. Stortinget har generell beskatnings- og lovgivningsmyndighet og kan velge å ilegge en skatt som bare rammer noen få. Stortingets rett er forankret i Grunnloven § 75 bokstav a). En slik rett har ikke kommunen.

Eiendomsskatt er en av våre eldste skatter og den har alltid bygget på et likhetsprinsipp om at *alle* eiendommer av samme eiendomstype i kommunen må ilegges skatten. Stortinget har gitt kommunene adgang til å ilegge eiendomsskatt.

Kommunen kan fritt velge *om* den vil utskrive eiendomsskatt. Kommunen kan ikke utskrive eiendomsskatt som går utenfor de utskrivnings- og fritaksalternativer som er fastsatt i eiendomsskattelova.

Etter eiendomsskattelova § 11 (2) kan kommunen fastsette et bunnfradrag. Eiendomsskattelova § 11 lyder:

"Eiendomsskatten skal vera minst kr 2 og ikkje meir enn kr 7 for kvar kr 1.000 av takstverdet.

Kommunestyret kan fastsetje botnfrådrag i eiendomsskatten for alle sjølvstendige bustaddelar i faste eigedomar som ikkje vert nytta i næringsverksemd."

Det er uomtvistet at innenfor *lovlig* bunnfradrag, kan kommunen velge om både kommunen vil ha bunnfradrag og nivå på bunnfradraget.

Om utformingen av eiendomsskatten i Oslo og størrelsen på bunnfradraget *går ut over* det fullmaktsloven hjemler, er imidlertid et lovtolkningsspørsmål som domstolene fullt ut kan prøve.

3.2 Eiendomsbeskatning av 2 av 10 er i strid med loven

De ankende parter vil anføre at Oslo kommune ved å utskrive en eiendomsskatt som verner 8 av 10 boligenheter, har gått utenfor den beskatningskompetansen kommunen er gitt etter eiendomsskattelova.

Selv om tingretten på s. 27 uttrykker at det "*kan oppfattes som uheldig*" at skatten utskrives på ca 20% av eiendommene, legger tingretten til grunn at domstolen ikke kan "*avbøte*" dette. Tingretten uttrykker at dette må gjelde selv om det kan stilles spørsmål ved om "*opptreden er samfunnsmessig heldig*" (s. 23). De ulike legislative hensynene er heller ikke vektlagt i tolkningen av eigedomsskattelova. Rettens begrunnelse er at dette er "*hensyn som primært skal vurderes av lovgiver og kommunen, og som i denne saken ikke kan tillegges særlig vekt ved den rettslige vurderingen*".

Dette er de ankende parter uenig i. Som fremhevet av Finansdepartement i Utv. 2002 s. 1472 (JU:475) må den nærmere forståelsen av § 11 annet ledd finnes ved en tolkning av bestemmelsen sett i sammenheng med andre bestemmelser i eigedomsskattelova og forarbeidene til lovendringen i 1993.

Bestemmelsen om bunnfradrag ble innført i 1993 for å åpne for en viss progressivitet, ved at de minst verdifulle boligene kunne få en relativt lavere skattebyrde enn resten av boligene i kommunen. Av forarbeidene fremgår det at det nettopp var et *bunnfradrag*, ikke en massiv *fritaksordning*, som ble lovfestet. Det var ingenting i stortingsdebatten som tilsa at det ble lovfestet en bestemmelse som gav kommunene fullmakt til å unnta 80 % av boenhetene.

Hvilke utskrivningsalternativer kommunene kan velge mellom fremgår av eigedomsskattelova § 3. Vilkåret i § 3 er at eiendomsskatten utskrives "*faste eigedomar i heile kommunen*". Når åtti prosent av boligenehetene i kommunen unntas fra beskatningen, er dette vilkåret ikke oppfylt.

Videre har eigedomsskattelova særskilte fritaks- og unntaksbestemmelser i lovens §§ 5, 7 og 28. Som eksempel er kommunene i eigedomsskattelova § 7c gitt fullmakt til å fritas fra beskatning nye boliger de første 20 årene etter ferdigstilling. Som fremhevet av Finansdepartementet vil en tolkning av § 11 annet ledd som innebærer at bunnfradragsbestemmelsen brukes som fritakshjemmel, innebære at for eksempel 20 års-grensen i § 7 bokstav c mister mye av sin betydning.¹ Departementet har slått fast at bunnfradrag ikke kan settes så høyt at "*fradraget mister karakter av bunnfradrag og i stedet blir likt med en fritaksbestemmelse*".

Av særlig betydning for nærværende tvist er departementets uttalelse om at det store flertallet av boligeiendommer i kommunen *ikke* kan fritas fra eiendomsskatt, jf. Finansdepartementets brev til Stortingets ekspedisjonskontor i Utv. 2006 s. 1354 (JU:478):

"Loven gir ingen begrensning i fradragets størrelse, men fradraget kan ikke settes så høyt at det reelt vil innebære et generelt eiendomsskattefritak for det store flertall av boligeiendommer i kommunen."

Tilsvarende er lagt til grunn i KS-veileder april 2013 s. 7 (JU:489).

Videre må det ved tolkningen av eigedomsskattelova vektlegges at eiendomsskatten er en objektskatt, hvor eiendommens bruttoverdi skattlegges, det ikke gis fradrag for gjeld og ikke tas hensyn til skatteevne, inntekt eller virksomhet.

På side 22 gir tingretten selv uttrykk for at eiendomsskatt er en bruttoskatt som kan medføre at "*eiere av eiendommer med høy verdi, men hvor eier har lav inntekt, kan bli satt i en vanskelig økonomisk situasjon; det kan være tale om pensjonister eller personer med lav arbeidsinntekt*". Og videre at eiendomsskatten vil kunne ha et "*innslag av tilfeldighet, fordi eiendommer (boenheter) av samme størrelse og standard kan ha til dels sterkt varierende verdi alt etter hvor i kommunen eiendommen ligger*".

Et høyt bunnfradrag i en brutto eiendomsskatt er et lite treffsikkert virkemiddel for å oppnå gode fordelingsvirkninger. Pensjonister og barnefamilier på vestkanten med lav

¹ Utv. 2002 s. 1472 (JU:475).

betalingsevne, men høye boligtakster vil rammes. Derimot vil boligspekulanter som investorer i små utleieenheter ikke rammes av skatten.

De ankende parter vil anføre at det er uriktig når tingretten legger til grunn at reelle hensyn, virkninger og momenter som er fremhevet i forarbeidene til eiedomsskattelova, ikke er relevante for tolkningen av loven.

Etter vårt syn har Oslo kommune gått ut over den beskatningskompetansen kommunen har blitt gitt av lovgiver. Som følge av dette må Oslo kommunes vedtak om utskrivning av eiendomsskatt oppheves som ugyldig, og ulovlig innkrevet eiendomsskatt må tilbakebetales.

3.3 Eiendomsskatten må uansett oppheves fordi den verner egne velgere og østlige bydeler

Som en supplerende ankegrunn, vil det bli anført at eiendomsskatten i Oslo uansett må oppheves som følge av at den er *indirekte* diskriminerende ved at den verner egne velgere og østlige bydeler.

Som vist under punkt 2 var dette en villet/tilsiktet skjevhet satt i system. Dette ble også direkte kommunisert før valget. I ettertid er det også bevist at eiendomsskatten hadde den tilsiktede effekten. Tingretten erkjenner formålet og de faktiske konsekvensene av eiendomsskatten i Oslo. Likevel ser tingretten bort fra disse forhold.

De ankende parter er uenig i dette. Kommunestyret har ikke adgang til å fastsette en form for bydelseiendomsskatt og en skatt som verner egne velgere. Det kan være en smakssak om retten anser disse forhold som tilleggsmomenter for vår hovedanførsel om at Oslo kommunes eiendomsskatt er i strid med eiedomsskattelova eller om opphevelsen mer begrunnes ved at kommunens skjønnsfrihet reduseres som følge av den tilsiktede indirekte diskriminering av velgergrupper og geografiske områder og/eller i læren om myndighetsmisbruk.

3.4 Eiendomsskatten i Oslo er utskrevet for sent

Som et alternativt grunnlag for at eiendomsskatten i Oslo kommune i 2016 er ulovlig, vil de ankende parter anføre at eiendomsskatten er utskrevet for sent.

Fristen for å skrive ut eiendomsskatt er regulert av eiedomsskattelova § 14 (2), som lyder:

"Skatten skal så langt råd er, vera utskriven før 1 mars i skatteåret. Første året kommunen nyttar botnfrådrag i eiedomsskatten er det likevel tilstrekkeleg at skatten så langt råd er, vert utskriven før 1. april i skatteåret. Første året det vert skrive ut eiedomsskatt i ein kommune, må allmenn taksering og utskrivning vere avslutta innan utgongen av juni i dette året. Dette gjeld likevel ikkje for moglege overtakstar."

Eiendomsskatten er utskrevet når skattelisten er lagt ut og skatteseddel er sendt til skattyter. Oslo kommune har tidligere skrevet ut eiendomsskatt med bunnfradrag, og fristen er derfor 1. mars, jf. eiedomsskattelova § 14 (2) første punktum. Ved å skrive ut eiendomsskatten 30. juni har kommunen oversittet fristen.

Forut for 2016 var siste år Oslo kommune skrev ut eiendomsskatt 1998. Ordlyden er klar på at den utvidede fristen kun gjelder ved førstegangsutskrivning. De ankende parter vil anføre at det ikke er grunnlag for utvidende tolkning til skattyters ugunst av "[f]ørste året det vert skrive ut eiedomsskatt".

Under tvil (s. 20-21, 32) tolker tingretten likevel bestemmelsen utvidende, og legger til grunn at "første året" i eiedomsskattelova § 14 (2) tredje punktum også omfatter påfølgende år, så lenge det har vært et opphold mellom årene det utskrives

eiendomsskatt. Hensynet til forutberegnelighet og innrettelse for innbyggerne i kommunen – som er det bærende hensynet for fristbestemmelsene – ble vurdert som ivaretatt fordi borgerne fikk varsel om eiendomsskatt 1. mars 2016. Retten var av den oppfatning at situasjonen i Oslo kommune var sammenlignbar med en førstegangsutskrivning, og viste til en upublisert uttalelse fra Finansdepartementet.

De ankende parter vil anføre at dette er uriktig rettsanvendelse. Etter vårt syn er det ikke grunnlag for å tolke ordlyden utvidende. Videre viser lovbestemmelsens historikk at fristbestemmelsene er nøye regulert, ved at det gjentatte ganger er tatt inn overgangsbestemmelser når eiedomsskattelova er blitt endret. Overgangsbestemmelsene har nettopp gitt kommunene utvidet frist, slik at de kan tilpasse seg de nye endringene. De ankende parter vil videre anføre at forbeholdet, "*så langt råd er*", heller ikke gir grunnlag for en så lang utvidet frist som Oslo kommune innvilget seg.

3.5 Subsidiært: Det er ikke adgang til å avkorte bunnfradrag etter eiedomsskattelova § 11 (2)

Subsidiært vil det for deltakerne i undergruppen, anføres at eiendommer med to eller flere boenheter må innrømmes *ett uavkortet bunnfradrag per boenhet*.

Oslo kommune har fordelt eiendommens eiendomsskattegrunnlag (takstverdi) forholdsmessig mellom boenhetene basert på areal. Hvor boenhetens forholdsmessige verdi er mindre enn bunnfradraget, har bunnfradraget blitt avkortet. Eksempel på avkortning er eiendomsskatteseddelen for gårdsnr 12, bruksnr 463 (U:220-221, jf. U:168). Den aktuelle eiendommen har to boenheter og skulle samlet ha fått åtte millioner kroner i bunnfradrag, men har i stedet fått bunnfradrag på 6 333 401 kroner.

Oslo tingrett har under tvil (s. 28-32) lagt til grunn at bunnfradrag kan avkortes. Dette bygger på feil rettsanvendelse.

At bunnfradraget skal begrenses har ingen forankring i forskriftens ordlyd. Avkortning er i strid med eiedomsskattelovas system, hvor eiendomsskatten utskrives på eiendommen og ikke boenheten. Boenheten har ikke eget gårds-, bruks- og seksjonsnummer og utgjør ikke skatteobjektet etter loven. I 2014 fikk kommunene adgang til å benytte formuesgrunnlagene til boliger for eiendomsskatteformål. Som en viktig forutsetning for dette, fremhevet lovgiver at formuesgrunnlagene i størst mulig grad skulle benyttes uten justeringer, jf. Prop. 1 LS (2012-2013), s. 121.

Den naturlige forståelsen av ordlyden i eiedomsskattelova, forskriften og forarbeidene er at det ikke skal foretas noen forholdsmessig avkortning av bunnfradraget. Forskriften gir uttrykk for at bunnfradraget per boenhet er kr 4 000 000, og ikke "*inntil*" kr 4 000 000 per boenhet. Videre fulgte det av forskriften at eiendommer som var registret med flere boenheter, automatisk skulle ha flere bunnfradrag. Oslo kommunes modell med avkortning av bunnfradragene er heller ikke i samsvar med administrativ praksis.

3.6 Saken kan ikke avvises for de gruppedeltakerne som ikke har benyttet klageadgangen

Oslo tingrett har lagt til grunn at saken skal avvises for de av gruppedeltakerne som ikke har benyttet klageadgangen. Det er de ankende parter uenig i.

Eiendomsskatteloven § 23 viste til ligningsloven § 11-1 nr. 4, hvor det fremgår at søksmål kan reises innen 6 måneder etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyteren:

"Søksmål fra en skattepliktig til prøving av en ligningsavgjørelse må reises innen 6 måneder etter at skatteoppgjøret eller endringsvedtak ble sendt skattyteren."

Eiendomsskatteloven har egne reguleringer for søksmålsadgangen, og forvaltningsloven kan dermed ikke begrense denne. Denne forståelsen er også presisert i forarbeidene, jf. Innst. 370 L (2011-2012) punkt 3.1:

"Ifølgje eigedomsskattelova § 23 gjeld likningslova § 11-1 nr. 4 og 5 og skattebetalingslova § 17-1 fjerde og femte ledd på tilsvarande vis for søksmål og tvistar for tingretten i sak om tvangsfullføring og mellombels sikring av eigedomsskatt. Departementet foreslår ingen endringar i desse reglane for skattytar, men foreslår ei tilsvarande søksmålsfrist for kommunen."

Ettersom det ikke var meningen å gjøre endringer i reglene om søksmålsadgang, kan det heller ikke oppstilles et særskilt vilkår om klage før det tas ut søksmål. Hvis en slik endring hadde vært tilsiktet, måtte dette vært presisert i forarbeidene.

Det følger av eigedomsskattelova § 29 (1) at forvaltningsloven kun får anvendelse dersom ikke annet følger av eigedomsskattelova. Eigedomsskattelova oppstiller særskilte søksmålsregler for eiendomsskattesaker. Forvaltningsloven § 27b om klage som vilkår for søksmål, kommer da ikke til anvendelse.

4. SAMTYKKE TIL DIREKTE ANKE

Det anmodes om samtykke til direkte anke til Høyesterett. Saken gjelder særlig viktige prinsipielle spørsmål om tolkningen av eigedomsskattelova og grensene for kommunenes beskatningsmyndighet. Det er av betydning raskt å få Høyesteretts standpunkt, jf. tvisteloven § 30-2 (1).

Saken har betydning for et stort antall personer, og gjelder et betydelig beløp. Økonomisk er det av stor viktighet for 3500 gruppemedlemmene, for Oslos øvrige boligeiere og for Oslo kommune.

For 2016 er det utskrevet eiendomsskatt med 267 millioner kroner (U:207). Over 50 000 boenheter er ilagt eiendomsskatt. Om lag 5 000 personer har klaget over lovligheten av eiendomsskatten i Oslo kommune for 2016, og per 1. juli 2017 er de fortsatt ubehandlet. I tillegg kommer flere hundre klager fra 2016 som gjelder avkortning av bunnfradrag og uriktig bunnfradrag, og disse er heller ikke ferdigbehandlet.

Bilag 1: Artikkel Dagbladet 1. juli 2017

Bilag 2: Artikler i Kapital nr. 8 27. april 2017

En avgjørelse vil også kunne ha betydning for senere år i Oslo kommune. Videre vil den kunne være retningsgivende for andre kommuner. For 2017 utgjør eiendomsskatten fra boliger og fritidseiendommer 530 millioner kroner (U:405). Før klagefristen for 2017 var utløpt, la Oslo kommune ut melding om at skattytere som hadde klagt i 2016, ikke trengte å levere samme klage på nytt. Dette har medført at flere har unnlatt å klage for 2017, men det er opplyst at det er kommet inn 1470 klager for 2017 (per 1. juli 2017). Eksempel på slik klage er grupprepresentanten, John Sverre Svendsens klage, datert 15. mars 2017 (U:416). Av prosessøkonomiske grunner er disse klagen heller ikke behandlet i påvente av rettskraftig avgjørelse. For å unngå at alle berørte skattytere må ta ut stevning hvert år for å ivareta sine rettigheter, vil det være særlig viktige å raskt få Høyesteretts avgjørelse.

Bilag 3: Informasjon om klage på Oslo.kommune.no

5. PROSESSUALIA

Slik saken står for Høyesterett vil den primært gjelde sakens rettslige sider. Det vil i hovedsak bli ført de samme dokumentbevis som for tingretten. Det er en ren rettsanvendelsesanke, og ankeforhandlingene i Høyesterett kan gjennomføres på 2-3 dager.

På vegne av gruppedeltakerne vil det nedlegges slik

p å s t a n d :

Prosessuelt

1. John Sverre Svendsen godkjennes som ny grupperepresentant.

Prosessuelt for de av gruppedeltakerne som ikke har klagd

1. Kommunens avvisningspåstand forkastes.

Materielt for alle

2. Oslo kommunes forskrift av 16. desember 2015 nr. 1654 oppheves som ugyldig.
3. Oslo kommunes vedtak om utskriving av eiendomsskatt for gruppedeltakerne oppheves som ugyldig.
4. Ulovlig ilignet eiendomsskatt, som er innbetalt, tilbakebetales gruppedeltakerne.
5. Gruppedeltakerne tilkjennes sakens omkostninger.

Subsidiær anførsel for deltakere i undergruppen

6. Ved nytt eiendomsskattevedtak skal det gis fullt bunnfradrag per selvstendig boenhet.
7. Ulovlig ilignet eiendomsskatt, som er innbetalt, tilbakebetales gruppedeltakerne i undergruppen.
8. Gruppedeltakerne i undergruppen tilkjennes sakens omkostninger.

Denne anke er sendt Oslo tingrett i 2 eksemplarer, og i 1 eksemplar direkte til motpartens prosessfullmektig.

Oslo, 18. august 2017

Bettina Banoun

advokat